

De instelling van het pascha

Periodethema: Mozes
Exodus 12: 1-28

UITLEG VAN DE TEKST

Het gedeelte over de instelling van het Pascha valt in twee delen uiteen. Vers 1-13 en vers 14-20. In vers 1-13 horen we hoe de Heere het volk opdraagt het Pascha te vieren voor de veertiende dag van de maand Abib in Egypte. Deze maand zal vanaf nu 'het hoofd der maanden zijn' (vers 2). Wij zouden zeggen: de eerste maand waarmee het jaar begint (zoals januari bij ons is). Voor het Pascha moet elk huisgezin op de tiende van de maand Abib een lam nemen (vers 3). Als er in een huis te weinig bewoners zijn (vers 4), zodat ze het lam niet in één avond kunnen opeten, dan moeten meerdere huizen gezamenlijk één lam nemen. Het lam moet een volkomen lam zijn, een mannetje van één jaar oud (vers 5). Het mag een lammetje zijn of een geitenbokje. Vier dagen lang moeten ze het lam bewaren om te zien of het echt geen gebrek heeft (vers 6). Daarna moet het geslacht worden en dan moeten er twee dingen gebeuren. Ten eerste moet het bloed, dat bij het slachten vrijkomt, opgevangen worden en gestreken worden aan de posten van de deuren van de huizen waarin het lam gegeten wordt: aan de beide zijposten en de bovendorpel (vers 7). De Heere zal namelijk in die nacht het land Egypte doorgaan en alle eerstgeborenen doden. Maar wanneer Hij dat bloed aan de beide zijposten en aan de bovendorpel zien zal, dan zal Hij voorbijgaan (vers 12-13), d.w.z. niet binnenkomen om te doden. Pascha betekent: voorbijgang. Hier wordt de tiende plaag aangekondigd. Israël krijgt dit gebod niet alleen om verlost te worden uit Egypte, maar ook om zelf bewaard te blijven. Gehoorzaamheid betekent hier 'voorbijgaan en leven'. Ongehoorzaamheid betekent hier 'binnenkomen en de dood'. Doe dit en gij zult leven, zegt de Bijbel meer-

dere keren. Dat geldt ook hier. In de tweede plaats moet het vlees van het geslachte lam op een speciale wijze gegeten worden (vers 8-10). Het vlees moet allereerst aan het vuur gebraden worden. Het mag niet rauw gegeten worden, dan is het bloed er nog niet uit. Bloed eten was onder het oude verbond verboden. Het mocht ook niet in water gezoden, dat is gekookt, worden, want dat duurt langer. Braden in het vuur was de meest snelle manier van bereiden. Wat overbleef mocht niet bewaard, maar moest verbrand worden. Het vlees moet gegeten worden met ongezuurde broden en bittere saus. Ongezuurde broden is brood dat zonder gist (zuurdesem) bereid is. Deze broden zijn snel bereid, maar niet het allerlekkerst. Omdat ze niet gegist worden, kunnen ze (heel praktisch) wel lang bewaard worden zoals ons 'zeebeschuit' en zoals de 'matses' die je tegenwoordig ook in de supermarkt kunt kopen. Dat geldt ook van de bittere saus. Het is een herinnering aan de bittere tijd van verdrukking in Egypte. In vers 11 geeft de Heere ook aan hoe er gegeten moet worden. De lendenen moeten opgeschort zijn, d.w.z. het lange kleed moet opgebonden zijn om het middel, zodat men klaar staat om weg te kunnen lopen. Een lang kleed maakt immers het lopen moeilijker. De schoenen moeten aan de voeten en de staf in de hand. Ze moeten klaar staan om te vertrekken en het met haast eten.

In vers 14-20 gebiedt de Heere het volk om het Pascha ieder jaar te vieren. Dit wonder en de straks volgende uittocht (Exodus) mogen nooit vergeten worden. Dat zou dan niet voor één dag zijn, maar voor een gehele week. Gedurende deze zeven dagen mocht er geen gezuurd brood gegeten worden. Er mocht zelfs geen zuurdesem in huis zijn en

een ieder die het zou eten, zou niet meer tot het volk Israël mogen behoren (vers 15). Ze moeten op de eerste dag ook bijeenkomen (vers 16) en op de zevende dag. Die dag mogen ze niet werken (de sabbat). Het is bijzonder wanneer we zien dat Israël nog steeds, ieder jaar, het Pascha viert. Bijna 3500 jaar geleden is dit alles gebeurd, nog steeds wordt deze uittocht herdacht. Vanaf vers 20 lezen we hoe Mozes het volk de opdracht geeft om dit bevel van de Heere uit te voeren en waarom. Duidelijk worden de geboden van God doorgegeven. Heel concreet geeft hij aan hoe ze het bloed aan de dorpels van hun huizen moeten aanbrengen (vers 22). Ook wat dit betekenen zal en dat ze letterlijk schuilen achter het bloed, wordt duidelijk uiteengezet (vers 23 en 24). Ze moeten het Pascha ook ieder jaar vieren. En wanneer de kinderen naar de betekenis zullen vragen: 'wat hebt gij daar voor een dienst?', dan kunnen ze het uitleggen (vers 26). Dan moeten ze doorgeven wat de Heere zegt in vers 27. Ieder jaar gebeurt dit nog. Tijdens de sederavond stelt het jongst aanwezige kind deze vraag en geeft de vader van het huis antwoord. De woorden van vers 27 klinken dan tot op deze dag. Wanneer Mozes dit alles aan het volk heeft bekendgemaakt, buigt het volk instemmend en gaat doen wat de Heere geboden heeft.

TER OVERWEGING

Overall moeten de bovendorpels en de beide zijposten van de huizen van het volk Israël ingesmeerd worden met het bloed van een éénjarig volkomen mannelijk lam. Wat ligt hier een heerlijke boodschap in. Naar recht hadden ook alle eerstgeborenen van Israël de dood moeten sterven. Maar in Zijn grote ontferming en genade beschikte God een lam. Een lam dat plaatsvervangend stierf en in wiens dood verzoening lag voor de zonden van het volk. Aan het bloed van het lam ziet de verderfengel: het oordeel is hier al voltrokken. Er is al gerechtigheid geschied. Wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan. Het Pascha wijst op Christus. Op het plaatsvervangend lijden en sterven van het Lam Gods. Zoals het lam geen gebrek mocht hebben, zo had het Lam Gods geen gebrek, d.w.z. Hij was zonder zonde. Als een lam werd Hij ter slachting geleid. Hij moest sterven. Zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving. Alleen Zijn bloed redt van de dood. In Hebr. 11: 28 wordt vermeld op welke wijze Mozes dit alles heeft gedaan: 'door het geloof heeft hij het pascha uitgericht, en de besprenging des bloeds, opdat de verdere der eerstgeborenen hen niet raken zou.' Mozes beaamde dat het bloed van het lam nodig was, anders zou Gods oordeel ook in de huizen van Israël komen en hij geloofde, hij vertrouwde dat de Heere voorbij zou gaan als dat bloed op de deurposten was. Het geloof blijkt uit de voorbereidingen die ze

treffen. Is het bloed van Christus al aan de deurpost van ons hart? Dat wijst op de toepassing door de Heilige Geest. Het ware geloof aanvaardt Gods oordeel over alle zonde en ongerechtigheid, maar leert ook vluchten naar en schuilen achter het bloed van het Lam. Daar alleen en nergens anders zijn we werkelijk veilig. Zonder en buiten dat bloed komen we om. Laten we dat bloed niet onrein achten, maar met al onze zonden schuilen achter dit bloed. Daar past nu de grootste zondaar achter. Niemand wordt verlost door vergankelijke dingen, maar door het dierbare bloed van Christus. Aan de kinderen kan verteld worden dat het Heilig Avondmaal in de plaats gekomen is van het Pascha. Als de Heere Jezus het Pascha viert met Zijn discipelen, zegt Hij: 'dit is Mijn lichaam' (dus niet: dit is het vlees van het paaslam) en: 'dit is Mijn bloed' (dus niet: het bloed van het paaslam). Hij stelt Zichzelf dus in plaats van het Pascha-lam. Het Pascha is evenals het Heilig Avondmaal een teken en zegel van de verlossing. De kinderen van het volk Israël zullen ook vragen gaan stellen. Vragen over het Pascha dat ieder jaar gevierd moet worden. 'Wat hebt gij daar voor een dienst?' Wat betekent de viering van het Pascha eigenlijk? De ouders mogen deze vraag niet ontlopen. Er wordt een antwoord verwacht. Een door de Heere voorgeschreven antwoord. Dat is een Bijbels antwoord. De antwoorden die wij aan onze kinderen geven, moeten op Gods Woord gefundeerd zijn. Geef ze maar antwoord vanuit een geopende Bijbel. De ouders moeten hier aan hun kinderen vertellen dat de viering van het Pascha herinnert aan de wonderlijke verlossing van het volk uit Egypte. Kunt u daar ook over vertellen tegen de kinderen op de zondagschool? Hoe de Heere u verlost heeft uit het diensthuis der zonde? Hoe goed de Heere is voor een slecht mens? Daaruit merken de kinderen dat uw godsdienst geen vormendienst is, maar een liefdedienst. Als u er zelf over gaat spreken, komen de vragen vanzelf. Maak ze maar heilig jaloers vandaag, opdat ze in hun jonge leven de Heere leren vrezten.

GELOOFSLEER

De instelling van het Pascha is een indrukwekkend gebeuren geweest. De werkelijkheid die ermee is afgebeeld is nog vele malen indrukwekkender. Voor de ogen van Israël werd een plaatje geschilderd van wat de Messias eens zou komen doen. Net zoals het paaslam zou Hij eens Zijn bloed storten, zodat zondaren die de dood verdiend hebben daarachter kunnen schuilen en leven. Het is een prachtig plaatje van de verzoening door het bloed van Christus. Met het sterven van de Heere Jezus is dit teken vervuld. Om die reden vieren wij geen Pascha meer. Nu we het echte hebben gezien, is het plaatje overbodig. De Nederlandse Geloofsbelijde-

nis spreekt in artikel 25 ook over het afdoen van de ceremoniële wet:

VAN HET AFDOEN DER CEREMONIËLE WET

'wij geloven dat de ceremoniën en figuren der Wet opgehouden hebben met de komst van Christus, en dat alle schaduwen een einde genomen hebben; also dat het gebruik daarvan onder de Chris-

tenen weggenomen moet worden; nochtans blijft ons de waarheid en substantie daarvan in Christus Jezus, in Denwelken zij hun vervulling hebben. Intussen gebruiken wij nog de getuigenissen, genomen uit de Wet en de Profeten, om ons in het Evangelie te bevestigen, en ook om ons leven te reguleren, in alle eerbaarheid, tot Gods eer, volgens Zijn wil.'

